

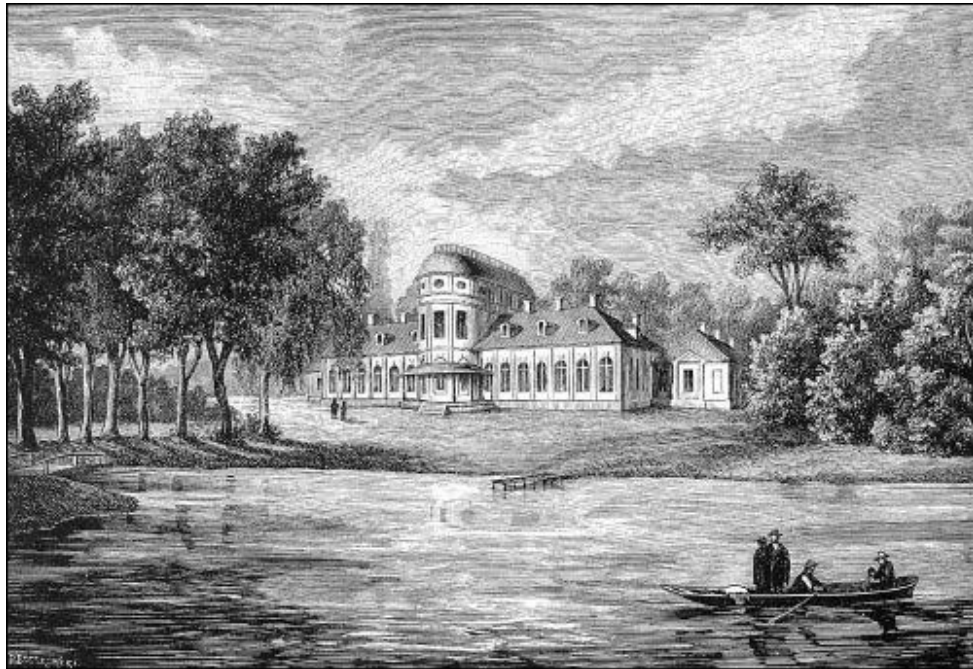
ŠČORSŲ CHREPTAVIČIŲ DVARO SODYBA

Ščorsų Chreptavičių dvaro sodyba (XVIII a. pab., XIX a.) – vėlyvojo baroko ir ankstyvojo klasicizmo dvarų architektūros paminklas. Ščorsai Chreptavičiams priklausė nuo XV a. iki XIX a. II p., kai nunyko Ščorsų grafų Chreptavičių giminės linija, o dvaras atiteko grafams Buceniovam (*Буцяньёвы*), kurie pradėjo vadintis Chreptavičiais-Bucianiovais.

Didingas dvaro ansamblis sukurtas XVIII a. II pusėje – XIX a., prie dvaro rūmų ansamblio (1770-1776) statybos dirbo architektai Jokūbas Gabrieliūs, Giuseppe de Sacco, Carlo Spampani.

Joachimas Liutauras Ignatas Juzefas Chreptavičius (1729-1812) - LDk valstybės, mokslo ir kultūros veikėjas, pažangaus ūkio organizatorius, VU auklėtinis, Edukacinės komisijos LDK mokyklų departamento vadovas, vienas iš Varšuvos mokslo draugijos kūrėjų. Jo Ščorsų dvaras XVIII a. II p. – XIX a. garsėjo kaip kultūros centras. Paminėtina L. J. Chreptavičiaus surinkta biblioteka, kurioje buvo saugoma senųjų rankraščių kolekcija, kartografijos kolekcija, Bogdano Chmelnickio korespondencija su Lenkijos etmonais, Chmelnickio manifesto kazokams originalas, Lenkijos pasiuntinių Rusijoje 1686 m. dienoraštis, retų knygų rinkinys. Biblioteka I Pasaulinio karo metais buvo išvežta, vėliau perduota Ukrainos MA bibliotekai.

Ščorsuose lankydavos ir dirbo žymiausi to meto kultūros veikėjai – Adomas Mickevičius, Vladislovas Sirokomlė (poetas, rašytojas, vertėjas), Jonas Čačiota (poetas, filomatas, etnografas), Joachimas Lelevelis (istorikas ir kartografas, VU profesorius), Ignatas Danilavičius (istorikas, VU teisės profesorius), Mikalojus Malinovskis (istorikas, archeografas, Lenkijos ir Lietuvos istorijos šaltinių leidejas), Juzefas Jaroševičius (istorikas, VU teisės profesorius), Martynas Počiobutas (VU rektorius, astronomas) ir kt.

Ščorsų Chreptavičių dvaro sodyba XIX a. II pusėje. N. Ordos piešinys (*mytravel.by*)

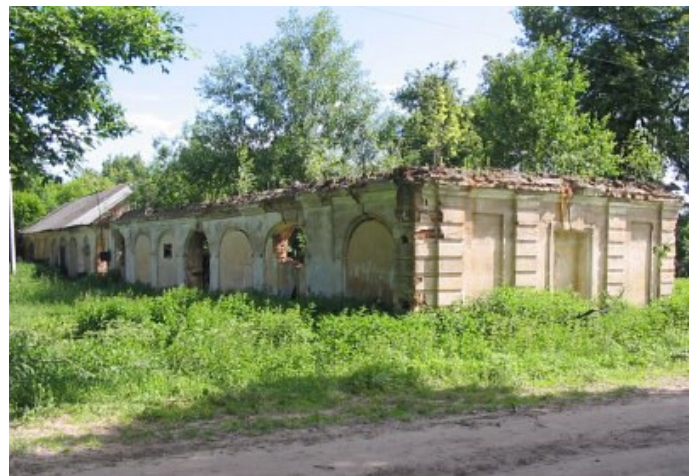
I pasaulinio karo metu dvaro ansamblis labai nukentėjo, rūmai sudegė ir vėliau buvo nugriauti (išlikę pamatų fragmentai). Iš buvusio ansamblio išliko vienas iš dviejų šoninių fligelių (dabar mokykla), kariatinė-arklidės, biblioteka (įspūdingiausias iš išlikusių pastatų), tarnų namai (kumetynas), ansamblio tvora, rūkykla, parkas su tvenkiniais, 1 km į vakarus nuo rūmų ūkinių pastatų kompleksas, Ščorsų Šv. Dimitrijaus cerkvė (1770-1776, architektas J. Gabrieliūs). Kaip atrodė dvaro rūmai, galime pamatyti XIX a. II p. N. Ordos piešinyje.

Išlikę Chreptavičių rūmų pamatų fragmentai ir vienas iš dviejų šoninių fligelių (*Глобус Беларусі*)

Išpūdingiausias iš išlikusių Chreptavičių dvaro sodybos pastatų - biblioteka (*Глобус Беларусі, Radzima.org*)

Išlikę Chreptavičių dvaro sodybos kumetynas ir karietinė-arklidės (*Глобус Беларусі*)

Chreptavičų dvaro sodybos parkas su tvenkiniais (*Radzima.org*)

Taip pat žr.:

- Щорсы // *Глобус Беларуси* (<http://www.globus.tut.by/schorsy/index.htm>)
- в. Шчорсы // *Radzima.org*
(http://www.radzima.org/pub/miesta.php?lang=by&miesta_id1=hrnaszcz)
- Дворец Хрептовичей в Щорсах // *Туризм в Беларуси*
(http://www.belarustourism.by/catalog/14_15778.html)
- Графские развалины. Что имеем - не храним... // *Путешествия по стране*
(<http://www.mytravel.by/grafskie-razvaliny-chno-imeem-ne-xranim/>)